

Voorwoord

De eerste druk van dit cahier verscheen in 2012. De volgende ontwikkelingen waren aanleiding voor een nieuwe, herziene druk:

- Per 1 januari 2017 werd Titel 7.2c Burgerlijk Wetboek (Geldlening) ingevoerd.
- Sinds 1 maart 2017 hanteren de banken nieuwe Algemene Bankvoorwaarden.
- De in de vorige druk opgenomen algemene kredietvoorwaarden van de Rabobank zijn ingrijpend herzien.
- De Hoge Raad wees sinds 2012 enkele voor de bancaire kredietverlening belangrijke arresten.
- In januari 2018 publiceerde de Nederlandse Vereniging van Banken de Gedragscode Kleinzakelijke Financiering.

Onveranderd is wat ik met dit cahier beoog: het bedienen van onderwijs, praktijk en wetenschap. Bij het schrijven van dit cahier stond mij in de eerste plaats een juridisch opgeleide lezer voor ogen. Basiskennis van met name het verbintennisrecht heb ik bekend verondersteld. De potentiële lezer die weliswaar geen juridische opleiding volgt of heeft gevolgd, maar wel affiniteit heeft met bancair krediet, bijvoorbeeld omdat hij op een kredietafdeling van een bank werkt, hoeft zich hierdoor niet te laten afschrikken. Ik sluit niet uit dat dit cahier ook voor hem toegankelijk is.

Mr. Peter van Lamoen, werkzaam bij de Rabobank, stelde mij de nieuwe algemene kredietvoorwaarden van die bank en een daarbij aansluitend voorbeeld van een kredietovereenkomst ter beschikking, voordat de Rabobank die nieuwe algemene voorwaarden is gaan hanteren en met toestemming – zonder enig voorbehoud – om deze als bijlagen in dit cahier op te nemen. Mr. Peter Cent, jurist bij Triodos Bank, maakte een aantal opmerkingen bij het manuscript. Die prikkelden mij tot een aantal verduidelijkingen. Annet Hoogstraten nam het manuscript minutieus door met een taalkundige blik en deed suggesties die ik graag heb overgenomen. Mr. Eveline Ruinaard, voorzitter Geschillencommissie Kifid, Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening, en Geert Gladdines, beleidsadviseur zakelijke dienstverlening Nederlandse Vereniging van Banken, dank ik voor hun bereidheid om mij, voor zover daarover bij het afsluiten van de tekst van dit cahier duidelijkheid bestond, te informeren over de procedure die bij het Kifid zal gaan gelden voor de behandeling van geschillen waarop de Gedragscode Kleinzakelijke Financiering van toepassing zal zijn.

Mr. Henriette de Bordes liet mij namens de Nederlandse Vereniging van Banken weten geen bezwaar te hebben tegen opname in dit cahier van de Algemene Bankvoorwaarden 2017 en de Gedragscode Kleinzakelijke Financiering.

De besturen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en het Onderzoekcentrum Onderneming & Recht (OO&R) van de Radboud Universiteit boden mij, door mijn vrijwel volledig aan onderzoek te besteden deeltijdaanstelling bij het OO&R, de gelegenheid om de tweede druk van dit cahier te schrijven.

Al de genoemde personen en organisaties dank ik voor de rol die zij bij de totstandkoming van dit cahier hebben gespeeld.

De tekst is afgesloten op 31 januari 2018. Nadien verschenen literatuur en jurisprudentie zijn niet verwerkt.

Commentaar, vragen en suggesties zijn welkom; voor mijn contactgegevens verwijs ik u naar mijn website.¹

Utrecht/Nijmegen, februari 2018,
Ronald Verdaas

1 www.ronaldverdaas.nl.

Inhoudsopgave

Voorwoord	IV
Inhoudsopgave	VI
Lijst van gebruikte afkortingen	VIII
1. Inleiding	1
2. Wet- en regelgeving en zelfregulering	7
2.1 Het Burgerlijk Wetboek	7
2.2 Publiekrechtelijke wet- en regelgeving?	9
2.3 Hoofdpijnen van de Gedragscode Kleinzakelijke Financiering	10
3. Bancair krediet	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Twee grondvormen van bancaire krediet: de geldlening en het rekening-courantkrediet	15
3.3 De geldlening	16
3.3.1 Juridische beschrijving van de overeenkomst van geldlening	16
3.3.2 Enige praktische aspecten van de geldlening	19
3.4 Het rekening-courantkrediet	21
3.4.1 Juridische beschrijving van de rekening-courantkredietovereenkomst	21
3.4.2 Enige praktische aspecten van rekening-courantkrediet	24
3.5 De overige verplichtingen van de kredietnemer	26
3.6 Zekerheden	27
4. De levenscyclus van de kredietovereenkomst	29
4.1 Inleiding	29
4.2 De kredietaanvraag en de beoordeling daarvan	29
4.2.1 Juridische aspecten	30
4.3 Aanbod en aanvaarding	34
4.3.1 Juridische aspecten	34
4.4 De kredietnemer in financiële moeilijkheden	38
4.4.1 Inleiding	38
4.4.2 Aantasting van zekerheidsrechten met een beroep op de faillissementspauliana	39
4.4.2.1 Inleiding	39
4.4.2.2 Onverplicht verrichte rechtshandelingen	43
4.4.2.3 Verplicht verrichte rechtshandelingen	49
4.4.2.4 Enkele initiatieven om het risico van kredietverlening tegen nieuwe zekerheid aan kredietnemers in financiële moeilijkheden te beperken	51

4.4.3	Aansprakelijkheid van de bank wegens een gewekte schijn van kredietwaardigheid	52
4.4.4	Slotopmerking	54
5.	Documentatie	55
5.1	Inleiding	55
5.2	Kredietovereenkomst	56
5.3	Algemene Bankvoorwaarden	57
5.4	Algemene voorwaarden van kredietverlening	65
6.	Het einde van de kredietovereenkomst	71
6.1	Inleiding	71
6.2	Het eindigen van de overeenkomst van geldlening	71
6.3	Het eindigen van de rekening-courantkredietovereenkomst	75
6.3.1	De bevoegdheid tot opzegging van een rekening-courantkredietovereenkomst	76
6.3.2	De gevolgen van een geldige opzegging	78
6.4	Toetsing van de uitoefening van een bevoegdheid tot beëindiging van een kredietovereenkomst	78
6.5	De gevolgen van een ongeldige opzeggings- of opeisingsverklaring	84
	Verkort aangehaalde literatuur	87
	Bijlagen	91
1.	Algemene Bankvoorwaarden 2017.	93
2.	Kredietovereenkomst Rabobank.	117
3.	Algemene voorwaarden voor bedrijfsfinancieringen van de Rabobank 2017 .	127
4.	Gedragscode Kleinzakelijke Financiering.	161